

Soleiðis tók Hannefia Poulsen, formaður í Javna til um felagið, tá hon setti landsstevnuna og bjóðaði umboðum fyri politisku flokkunum og fundarfólki vælkominn til pallborðsfundin friggjakvöldið.

Evnið var: Floksins støða til Eirargarð og útbýggingin av forsoyrgini sum heild.

I seinastuni hevur verið tosað um at flyta stovnsbúgvvar á Eirargarði í smærri eindir kring landið. Stovnurin verður mettur ótíðarhóskandi til bústað fyri brekað. Ti hevði Javni sett politikarum mæti, at vita hvat teir hildu um henda spurning.

Annað evnið snui seg um framtíðina hjá Andveikraforsorgini. Hetta er einasta sosialmál, sum enn verður stýrt úr Danmark. Í roðu sini segði Hannefia Poulsen m.a.: — Fyri 12 árum síðan, tá landsfelagið Javni var stovnað, var fremsta uppgáva okkara, at fáa tey brekaðu heimaftur til Føroya. Vit segdu tá, at einki barn skuldi av landinum, vegna brek.

Nú eru vit komin so langt, at vit kunnu siga, at einki barn skal av bygdini, vegna brek.

Hannefia Poulsen segði annars, at vit vilja vera við, at øll skulu hava somu kor her í landinum, men at tað kortini ikki kennist soleiðis hjá teimum, sum hava brekað børn.

Hon setti fram spurningin, hvi foreldur at brekaðum børnum skulu savna pening saman, fyri at tryggja brekaðu børnum okkara tá onnur foreldur ikki hava hesa uppgávu í samfelagnum?

Síðan var farið til pallborðsfundin og politikarnir fingi høvi at leggja fram áskoðan teirra um evnið, sum lýst frammanundan.

Ein «avmarkaður» persónur

Adolf Hansen, fyri F&F flokkin legði fyri við at greiða frá, hvat ein evnaveikur persónur var. Hann nevndi tað, ein persónur við «avmarkaðum» møguleikum. Hann vavdi upp í saman, og tí var tað trupult at vita, hvat politikarin vildi og meinti við tí hann segði.

Eilíf Samuelsen, landsstýrismaður var næsti røðari. Hann nevndi m.a., at sambandsflokkurin var mest sosiali flokkur á Tingi.

Eilíf Samuelsen upplýsti annars, at 80 evnaveik fólk búgva heima, 65 á stovni í Føroyum og 47 á stovni í Danmark.

Allir politikarnir nevndu álitið, sum varð lagt fram á vári 1983 í Tinginum, og sum heim-

Hóast Landsfelagið Javni hevur virkað, sum «eitt jarnbrot undir treiskum myndugleikum», so hevur ikki verið gjørligt at fremja Løgtingsviðtøku, sum í 1976 alegði Landsstýrinum at fremja útbýgging. Heldur ikki heimildin í 1983, hevur ført við sær, at nakað munagott er spurt burtúr. Hvørt Eirargarður skal nýtast til brekað ella sjúklingar, var heldur ikki greitt á pallborðsfundinum í Javna friggjadagin

Landsfelagið Javni:

Eitt jarnbrot undir treiskum myndugleikum

Orð og mynd
Dagny Joensen

ilaði Landsstýrinum, at flyta brekað í smærri eindir kring landið.

I álitinum er niðurstøðan, at tryggir smærri stovnar skulu byggjast, ein í Norðuroygggjum, ein í Eysturoynni og ein í Suðuroy. Viðvíkjandi Suðuroy, nevndi Eilíf Samuelsen hús hjá Loranstøðini í Vági, sum nú er undir umvæling til bústað fyri sjei brekað fólk.

Jógvan SUNDSTEIN nevndi vælvidina frá øllum politisku flokkunum, sum í roynd og veru ikki varð umskapað til praktiskt arbeiði.

Jógvan Sundstein hevði gjørt sær eitt roknistykki, hvussu kundi berast í bandi, at fáa stovnsbúgvum pláss í smærri eindum.

Við at keypa 30 sethús, har seks-sjei stovnsbúgvur fingi pláss í

hverjum húsi, var tað búskaparligt forsvarligt, um hvørt hús kostaði umleið eina mió. krónur. Tá var pláss fyri øllum brekaðum. Hann nevndi eisini ábyrgdina at vit eiga at geva teimum brekaðu manssemilg kor, so tey fáa umstøður at búleikast á sama hátt, sum fólk flest.

Vit hava heimildina, hvi fara vit ikki til verka, spurdi Jógvan Sundstein.

Torbjörn Poulsen, landsstýrismaður var komin í pallborðsdráðið, av tí at annar politikari fyri Sjálfstýrisflokkinn hevði fingið forfall. Hann segði seg bert kenna viðurskiptin innan figgjarmál, men tá Andveikraforsorgin ikki hoyrði undir føroysk mál, so mælti hann til, at hetta var gjørt til føroyskt sermál, tó at hann visti, at tað ikki lá so væl fyri í nú-

verandi landsstýrissamgongu.

Kristianna Rein var umboð Tjóðveldisflokksins. Hon var eisini komin, ti annar hevði fingið forfall.

Hon las upp úr stevnu-skrá floksins, og nevndi m.a., at tað var ein sjálv-sagdur rættur, at arbeiði var til allar hendur, — eisini til brekaðar hendur.

Serliga legði Kristianna Rein dent á umstøðurnar, at brekað hava bústað á hospitalseki. Hetta kann ikki goðtakast, tá evnaveik fólk ikki eru sjúklingar. Ti helt hon at tørvur var á at fáa brekaðum arbeiði, sum tey kundu megna, skipa fyri vardum íbúðum, umlætting hjá heimabúgvandi, og síðan, at føroyingarugu velja, um teir vilja hava danir at gjalda fyri hetta.

Jóannes Dalsgaard, fyri Javnaðarflokkin, var

eisini komin millum pallborðsumboðini, vegna forfall. Hann segði, at tað hevði verið nátturligari fyri hann, at sita millum áhoyrarnar í salinum, og at tað kendist sum at verða komin millum figgindar, at sita «á pallinum».

Jóannes Dalsgaard hevur í mong ár starvast innan nevndina í Javna, og kennur trupulleikarnar hjá felagnum innanfrá. Hann segði m.a.: Eirargarður er ikki ein stovnur sum verandi bústað fyri brekað, í trá við tann tørv sum er.

Hann nevndi løgtings-samtýktina, sum heimilaði Landsstýrinum at skipa fyri smærri eindum, eins og viðtøkuna at brekað skulu hava framhjárætt til arbeiði. Jóannes Dalsgaard helt, at brekaði áttu sjálvi at velja, hvat tey vildu búgva.

Hann visti á kanningarúrslit, sum arbeiðsbólkur í «ár teirra brekaðu» gjørdur, har nevnt var útbýgging og samstarv millum Fólkskúlan og Skúlan á Trøðni.

Viðvíkjandi figging av at flyta brekað í smærri eindir: at nýta íbúðargrunnin og Húsálsgrunnin, og helt, at tað var neyðugt at gera brúk

av teimum møguleikum, sum vóru til taks.

Eirargarður fullsettur

Eftir framleguna høvdu fólk møguleika at seta fram spurningar til pallborðluttakarnar, eins og onnur bert segdu sína hugsan um eitt hvørt mál ella viðurskipti hesum viðvíkjandi í dag.

Marjun Sigurðsdóttir, sosialfultrúi, sum í dagliga arbeiði sínum umsitur Andveikraforsorgina, segði, at hóast vælvid og løgtingsheimild, so hjálpir tað ikki, bert at flyta stovnsbúgvvar í smærri eindir. Tað verður heldur ikki biligari loysn, ti slíkir stovnar aðrastaðni, eru øðrvísi skipaðir, enn vit megna í Føroyum. — Eitt nu hava danir møguleika at fáa matgjort á eini miðstøð, og fáa henda koyrdan út til fleiri ymsar stovnsbúgvvar undir einum, eins og har er serlig læknatænasta at heita á.

Hertil kemur, at Andveikraforsorgin er einasti stovnur undir danska Fólkinginum, eftir umleggingini til Bistandsloven.

Eisini vita vit, at Fólkingið nú skerjir búskaparliga stuðulin og tí mugu vit vera varin, at vit ikki koma undir stavnsbandið aftur segði hon.

— Vit vita, at Eirargarður er við at vera fullsettur, og at tað um stutta tíð koma brekað heim úr Danmark, við tí til fylgju, at einki stovnspláss tá verður tókt.

Tað er ikki óhugsandi, at vit koma í tí støðu, at vit noyðast at senda brekað av landinum aftur, um ikki pláss er fyri teimum herheima, segði Marjun Sigurðsdóttir.

Jóannes Dalsgaard segði, at hann væl skilti vónsvikna áhoyran, men gjørdi tó vart við, at heimildin var tøk, sum gav Landsstýrinum møguleika at fara til verka, og at tað var hiðani stigið skuldu takast.

Eilíf Samuelsen segði, at tað ljóðaði so stórsligið við eini heimild, men at eingir pengar fylgdu við eini slíkari, sum gjørdi tað møgult at fara til verka.

Allir flokkar goðtøku, at Andveikraforsorgin varð yvirtikið sermál, undantikið Eilíf Samuelsen, fyri Sambandsflokkinn.

I viðmerking til hetta sigur Jóannes Dalsgaard, at fyrrverandi Landsstýri hevði jattað at yvirtaka Andveikraforsorgina, — bæði Jakup Lindenskov og seinni Vilhelm Johannesen, tá hesir sítu í Landsstýrissamgongu. Men at málið tianverri var steðgað, tá núverandi Landsstýrið fór at virka.

